

Abstrakt

Žitavští a jejich kostely (cca 1300–1600)

Předkládaná práce se zabývá církevními dějinami města Žitavy v Horní Lužici v dnešní spolkové zemi Sasko v pozdním středověku a raném novověku. Jejím hlavním smyslem bylo ilustrovat osudy církevních institucí a zbožných nadací v historickém vývoji. Největší pozornost byla věnována dějinám těchto – převážně ještě středověkých – nadací v době tzv. kulturního zlomu za reformace. Analýze bylo podrobena široké spektrum nadací od tzv. malých (mše, almužny apod.) až po velké, tzv. rámcové nadace (kláštery, špitály, kostelní záduší). Práce je rozdělena do tří částí. První část je věnována středověku a sleduje „prehistorii“ resp. výchozí podmínky, s nimiž zbožné nadace vstupovaly do reformace. Druhá část se zabývá Žitavou v době reformace a konfesionalizace. Zvláštní pozornost je věnována zániku čtyř klášterních nadací v průběhu 16. století, jichž se zmocnila žitavská městská rada. Třetí část se pak zabývá osudy jiné rámcové nadace, záduší žitavského farního kostela, jež na rozdíl od těch klášterních reformační zlom s úspěchem přežilo. Za reformace řada nadací sice beze zbytku zanikla, mnohé jiné byly ale transformovány v souladu s novými náboženskými i socio-kulturními podmínkami, avšak celá řada původně středověkých nadací fungovala nadále i po reformaci bez nějakých větších změn v jejich struktuře.